

УВОДНА РЕЧ ПРИРЕЂИВАЧА

Сваки научник који се, између осталог, бави емпиријским истраживањима друштвених појава зна колико је пута себи поставио питање: како да урадим истраживање, односно, који је најбољи начин да урадим истраживање? Тражење одговора на ово питање научнике увек, или бар тада, подсећа на значај методологије, односно на значај бављења методолошким проблемима и питањима. Ипак, чини се да бављење одређеним методолошким аспектима у нашој научној заједници, пре свега међу научницима који се баве истраживањима друштвених појава, није баш популарно. Са једне стране, научници се ретко и спорадично баве методолошким проблемима и питањима, о чему сведочи број и удео методолошких текстова у укупном броју научних радова¹, а са друге стране, чини се да се ситуација не мења већ дужи временски период. Наиме, недавно је ауторка ових редова поново прочитала тврдњу Михаила Ђурића, изречену још пре 60-ак година, који је бавећи се методолошким питањима рекао да „у научним круговима постоји дубоко укореењена склоност ка омаловажавању методолошких питања”². То омаловажавање методологије, према Ђурићевим речима, прати незаинтересованост, уздржаност и неповерење колега. Да ли су научници данас у већој мери заинтересовани за методологију – па, чини се да нису.

Из тог разлога, позив за уређење поглавља у часопису *Култура* у којем се бавимо методолошким питањима пре свега друштвених наука, пропраћен је задовољством што се пажња указује различитим аспектима методологије друштвених истраживања. Задовољство је било још веће када су на адресу часописа стигли текстови методолога који се баве различитим друштвеним наукама, као и колега који се

1 Стојшин, С. и Видицки, В. (2018) Методолошки проблеми у савременој српској социологији – анализа садржаја Социолошког прегледа, *Социолошки преглед*, vol. LII no. 1.

2 Ђурић, М. (1962) *Проблеми социолошког метода*, Београд: Савремена школа, стр. 10.

методологијом не баве примарно, али су препознали значај расправа о методама и методолошким питањима (те расправе најчешће су последица проблема који су се јављали током њихових истраживања). Исто тако, радове су послали и они који се већ дуго времена баве методолошким питањима а који су допринели квалитету темата својим богатим искуством, али и они млађи који тек почињу да сагледавају значај и улогу методологије у развоју друштвених наука, као и у самим емпиријским истраживањима.

Пред вама се налази тематско поглавље *Методологија савремених друштвених истраживања: проблеми и перспективе*, у којем су аутори текстова тражили одговоре на питања како сазнати истину, како најадекватније операционализовати сложене појмове, како применити метод случаја у истраживањима различитих друштвених појава (од маргинализованих група, преко фабрика, пољопривреде и сл.), како мерити у друштвеним наукама, бавили су се проблемом узорка у истраживањима друштвених проблема, проблемима визуелних истраживања, а затим су тражили како применити неке поступке у различитим истраживањима.

Имајући на уму да се развојем методологије, нарочито њеног техничког аспекта (стандардизовање и усавршавање различитих метода, техника и инструмената) развија и сама наука, јасно је колики допринос науци даје разматрање бар једног дела методолошких недоумица и питања која се јављају у савременим истраживањима друштвених појава. Стога претпостављамо да ће овакав темат користити истраживачима, нарочито оним млађим и да ће унапредити њихова будућа истраживања.